

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENK	
mindennap délután vendé- és újságos kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.00
három évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Védőre postán küldve	
egész évre	17.40
három évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.45

A háborusülte lelki nyavalyák.

Minden időnek megvannak a maga jellegzetes sajátságai, jók és rosszak, vegyest, melyek képe, nyoma ott található az ember lelkében.

A helyi érdekű események csak helyi érdekű, ugynevezett szörványos tüneteket okoznak az emberek lelkében, az általános események általánosan hatnak az emberekre. Történelmi tényekkel lehet igazolni, hogy a világháború alaposan megváltoztatták az emberiség lelkét. A háború alatt és után más volt a világnézet, mások voltak a lelki irányok, mint előtte. De egyúttal azt is tapasztaljuk, hogy az a lelki vonás, amely a háború előtt az erkölcs, a helyesség keretébe tartozott, a háborúban épp ellenkező körökbe került. Ezt látjuk a mostani világháborúban is. Azonban mást is látunk.

Az, aki kissé jobban szemügyre veszi a háborús embereket, menten észleli, hogy most oly lelki nyavalyák is kerültek és kerülnek felszínre, melyeket azelőtt hiába kerestünk.

Mindenki érez valamit, ami nem jó, ami szorít, fojtogat, de nem tud tőle szabadulni. Ez a nyavalya: a háborús idegesség, amely valóságos járvány, terjed, pusztít és szaporítja az áldozatok számát. Az emberek türelmetlenek, kapzsiak, önzők, felületesekek, szivtelenek és sok mindenfélék. Ne higgye senki, hogy mentes ettől a nyavalyától. Különbség csak az, hogy az egyik ember nyakig, a másik csak bokáig, vagy térdig gázol benne. Még azok is részesei e nyavalyának, akiknek minden feltételük megvan arra, hogy u. n. jólétben, jómódban, gondmentesen éljenek.

A vagyonos egyén még vagyonosabb akar lenni, ideges munkát folytat továbbra is.

A szegényebb ember küzd a megélhetésért, ami szintén

oda vezet, ahol ez idegesség honol.

Csökken, halványodik az emberszeretet; mindenki másnak a zsebében szeretne kotorászni. Az emberek fásultlelkűek, nincs érzékük a nemesebb dolgok iránt.

Ha a háború még tovább tart, még súlyosabb lelkijárványokkal is fogunk találkozni idehaza. Azonban nem szabad tétlenül néznünk az áldozatok szaporodását, ha-

nem tömörítsük az erőket egy egységes erővé, hogy utját állhassuk a nyavalyák terjedésének és szaporodásának. Idehaza is lehet harcolni, nemcsak kint a fronton. Mert a nemzeti létérdek nemcsak a külső, hanem a belső tényezőktől is függ. Hogy a lelki posványoktól szabadulhasson az ország, a kulturát, a vallásosságot kell fejlesztenünk és terjesztenünk.

Anarkia Moszkvában.

P e t e r v á r, nov. 19. A Reuter-ügynökség jelenti: Az ellenségeskedéseket szombaton beszüntették. A Moszkvában tartott tanácskozáson az ellenségeskedőknek sikerült megegyezésre jutniok. A tanácskozások eredményeként megállapodást írtak alá, mely szerint Kerenszki fehér gárdája leteszi a fegyvert; a közjóléti bizottságot feloszlatták. — A maximalisták a szocialista kormányba való belépésüket attól tették függővé, ha a pétervári és moszkvai helyőrség felett gyakorolhatják a felügyeletet Neratov exkülgügyminisztert, aki a szövetségesekkel kötött titkos szerződéseket elrejtette, nem találják. Most az elrejtett iratokkal együtt keresik. A Daily-News szerint Moszkvában teljes anarkia uralkodik.

Nem voltak Petrvároli véres harcok

Stockholm, november 19. Edsróm kereskedelmi igazgató visszaérkezve Pétervárról, elmondta, hogy a pétervári véres utcaharcokról szóló hírek valótlanok. A Nevkiprospektben sokszor sétált. Harcokat csak a Téli Palotánál látott, ahol a bolsevikiek rendkívül kegyetlenek voltak. Megvárták, míg a járókelők míg a járókelők házaikba mennek és akkor megkezdték a lövöldözést. Egyébként szakadatlanul érkekeznek bolsevik csapatok Pétervárra.

A központiak térhódítása.

L u g a n o, nov. 19. A központi hatalmak eddig 15 ezer négyzetkilométer olasz területet hódítottak meg. Ezen területek lakossága meghaladja az egy milliót.

300,000 fogoly, több mint 3000 ágyu.

Berlin, november 19. A Wolff-ügynökség jelenti: Julius 19-étől november közepéig összesen 300,000 embert fogtak el. 3233 ágyat, megszámlálhatatlan mennyiségű hadiszert és gépfegyvereket zsákmányoltunk.

Harcok a német tengeröbölben.

Berlin, nov. 19. Az admirális jelenti: Az angoloknak 17-én a német tengeröbölbe megkisérelt behatolásánál számos kis cirkáló torpedóromboló, hat nagy csatahajó és számos repülőgép vett részt. Ezzel szemben megfelelő erőket állítottunk. Az ellenséget visszavonulásra kényszerítettük. Számos találatot észleltünk.

Közeledünk Velencéhez.

Sajtószállás, nov. 19. Csapatunk óráról-órára harcok közben közelednek Velencéhez. Az olaszok szívesen védenek minden földrészt minden erőfeszítésük azonban megtörik a csapatunk támadásán és bátorságán. Az előnyomulást sehol sem képesek feltartóztatni, mert katonáink összehasonlíthatatlan fölényvel vannak velük szemben.

Sztrájkolnak a vasutasok.

L o n d o n, nov. 19. A Reuter-ügynökség jelenti Beuhosairesből: A vasutasok az egész országban sztrájkba léptek. A sineket sok helyen megrongálták.

Kerenszki vezérkarát

letartóztatták.

P e t e r v á r, nov. 19. A Reuter-ügynökség jelenti: A maximalisták pénteken megszállták Gacsinát. Kerenszki vezérkarát letartóztatták és elrendelték Kerenszki elfogatását is.

Az olaszok veresége.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Brenta és Piave között az olaszok ismét fontos hegyi állásokat veszítettek el.

Szeged-Rókus Szabadka.

— Kinek nem drága a megdrágított vasut —

Egy szegedi lap írja: (Tudósítónk első utja a megdrágított vasuton.) Tegnap lépett életbe a megdrágított vasuti díjszabás, de a forgalom csökkenése csak nem következett be.

Csütörtökön este már hat óra kor zsufova volt a rókusai pályaudvar peronja, pedig a vonatok csak egy óra múlva indulnak. Persze, most is résen kell lenni, akár csak tegnap, az ólós utazás idejében, hogy az ember egy ülőhelyet kapjon a szabadkai vonalba.

Egy sarokban huzódva megkísérlem elszundítani. Nem lehet. Körülöttem a zaj mind hangosabb lesz.

Az aranyláncos bácsi már Galicia gazdasági viszonyairól érdeklődött a szomszédomnál, aki lelkesedve beszélt, ugylátszik — a szülőföldjéről. Közben átterelődött a beszéd a bácskai viszonyokra.

— Kapni-e erre mézet?
— Akar? En szerzek magának.
— Nagyon hálás lennék. Csak éppen a családom részére kellene.
— Mennyi volna elég?
— No, ha a rokonokra is gondolkodok, elég volna 2-3-5 mázsa.
— Gemacht. 20 korona kilója. Itt van nem is messze, Csurgón. Jó háznál. Garantált tiszta.

— Köszönöm. De jól ismeri ön ezt a vidéket! Pardon, hordót nem tudna hozzám szerezni?

— Hogyne, az is van ottan. Eppen vettem 35 fillérért literjét s s átadom 55-ért, vagy akarom mondani 55-ért vettem, de magának átadom 35-ért. Nem akarok rajta keresni.

Nyomban megír a prêmesbundás egy levelezőlapot, megpedig a szakállát és zsir után érdeklődik. Csudák-csudája, az aranyláncos ezt is tud szerezni 16 koronáért.

— Egy barátom, Breilner bizott meg ugyanis Pestről, hogy vegyek neki pár mazsát — mondja a szomszédom.

— Breitner? Was? Csak nem? — álmékedik az aranyláncos. Tán csak nem utazik maga is Schwarz és Breitnernek?

— No hát igen. Különböben Khon vagyok.

— Wiener Dávid a nevem. Azt hiszem én vagyok az idősebb... szervusz.

— Szervusz.

És így tovább... A mérnök és a földbirtokos ur vasutépítés és gazdálkodás helyett drágították tovább az árakat a megdrágított vasuton.

Közben Horgosra érünk. Ők leszálnak, Csurgóra a mézért, Zentára a zsirért.

Horgoson a két üres helyre két jól öltözött dáma száll be. Az egész szakasz alszik, csak ők duruzsolnak tovább. Azt hiszik nem hallja őket senki.

— Tudja lelkem, Rózsika — mondja a szőke a barnának — így kell az embernek tenni. En tizen-nyolc koronáért veszem a vaját, de Ollits 25-öt ad érte. Nyerek tehát kilónként 7 koronát. Próbálja meg maga is. Látja, minden héten egy ilyen kis utazás és van kétszáz koronám.

— Maga egy ügyes angyal Ma-

riska; de én nem tudnék olyan lenni.

Közben itt van Szabadka. Bucsuznak a hölgyek:

— Pá Rózsika, futok haza aludni. Reggel nyolckor kezdődik az utalatos iskola...

A vajszállító tudniillik tanítónő volt. Neki szintén nem drága a felülmelt utazás.

Hogy azután én mit kerestem a megdrágított vonaton, azt is

mondhatom. Itt járt egy szabadkai ismerősöm s megígérte, hogy szerez husz kiló krumplit maximális áron. Futottam, rohantam; nekem sem volt drága a vasut.

A magyar államvasut tehát jól számított. Nemcsak Rókuson, de a nagy pályaudvaron is éppen annyi az utas, mint amennyi azelőtt volt, amannyiben a vasuti hivatalnokoknak és a jegypénztáraknak a dolga semmivel nem csökkent.

Lesz tüdőbeteg-szanatórium Szabadkán.

— A vízvezeték és csatornázás kérdése. —

Tegnap délelőtt 11 órakor Balogh Ernő dr. főispán elnöklete alatt ülést tartott a tuberkulózis, gyermekhalandóság és a nemi betegségek elleni küzdelem irányítására megalakult bizottság. Az értekezlet a Bartha Lajos dr. városi tisztiorvos által előterjesztett és a szűkebb körű bizottság által is ajánlott intézmények megvalósítását egyhanguan felette szükségesnek tartotta és elhatározta egy tüdőbeteg-szanatórium létesítését.

Addig is, míg a tüdőbeteg-szanatóriumot felépítik a szociálhygien bizottság határozata értelmében a tüdőbetegek számára a városi kórház keretén belül álló

szegényházat rendezik be ideiglenesen tüdőbeteg-kórházzá. — Terve van véve ezenkívül poliklinika szervezése is. Mindaddig azonban míg ezt meg nem szervezik, a közkórházban lesz ambulancia.

Az értekezleten szóba került a vízvezeték és csatornázás ügye is. A bizottság magáévá tette a kérdést, melyek megoldását sürgetni fogják.

A kitűzött célok támogatására nagy társadalmi mozgalmat indítanak, melynek támogatásában minden szabadkai polgár közreműködésére szüksége leend a bizottságnak.

Miért megy szívesen a bácskai baka Taliánországba

Harmadfél évig nem ment szívesen. Mi tőrés, mi tagadás benne, de harmadfél évig borzongó hátal hallotta a baka a menetszázad parancsát: a macskanyagatókhoz megyünk. Görnyedni a sziklából összehevenyészett lövészárokban, hallgatni a süvítő gránát, a vinyogó srappell fuvolását és veretni a kezét, lábát, koponyáját szikladarabokkal — ezt minden tizedik baka se szeretne. — De most!

Most eljött a mi időnk. Az, amiről a bácskai baka régóta így ábrándozott már:

— Nem kívánom a verekedést se testemnek, se lelkemnek, de ha már egyszer verekedni muszáj, hát akkor mi üssünk. — Igenis eljött az idő, amikor a talián gránát és szikla helyett a mi bakánk veri a puskát a rövidlábú, fekete göndörfürtű, talián koponyájához. — Kiabál utána, hogy álljon meg, mert a harmadfél esztendő adósságát minden áron ki szeretné neki fizetni. A harmadfél esztendő egyhelybenállás a hegytetőkön hóban, fagyban, nagyon elállotta a tagjait és most jólesik kedve szerint nekilodulni a hegyről le a lapos földekre, a szőlős, tüzes bortermő, rizskásat nevelő sima velencei sílföldre. Bemenni a talián tanyákra, ahol kétségkívül szívesen várják a magyar bakát. Kitekerni a nyakát a gágogó idei libának, bieskát verni a visító malackának gégeje tájára és finom paprikás, zsirtól csöpögő malacpörköltet szerkeszteni belőle; öszszeszedni egy-két rőf makarónit, hogy legyen itthon mivel durrogatni a Ferkó gyereknek, két marokkal tömni befelé a mandulát meg a mazsolaszőlőt, tele csajkából inni a fekete chiantit, nem! hanem a tüzes Marsalát meg a lacrima Christit. Halászni a tengeri pókot, megsütetni olajba, megvetetni a taliánnal és nézni, hogy hogyan kilédja befelé az isten-

verte esküszögője. Igenis! ez kell a magyarnak!

Aztán ünnepélyesen, nyalánk, kidüllesztett mellel, kivágva a lépést bevonulni Velencebe, végig sétálni, zenét halgatni a Szent-Márk-téren, kukoricát dobni a szegény kékszurke galambocskáknak. Ugyis régóta nélkülözik a jólelkű magyarokat; fölmenni a Testolin, Gregoziói tükörkereskedésbe, ott végignézni a kifent bajuszu becses magát akkora tükörben, amelyikbe puskástól, szuronyostól, bakancsostól, vergóniástól belefér, sőt még a Majesa leányzó is ráférne, ha ott volna. Aztán felmenni a Szent-Márk templom tetejére, ráülni a négy érc lóra, melyet a taliánok hajdanában úgy loptak azután felmászni a Viktor-Emánuel szoborra és a kardjával a papa felé hadonászó rézembernek ráakasztani egy névjegyet a harcosa bajuszára ezzel a felirással:

— Nem mindig papsajt.

Azután elmenni Lidóra és ott megfürödni, nem egyébert, csak azért, mert most már a mienkben fürdünk és senkinek semmi köze hozzá, hogy mikor és miért fürdünk. Azután elmenni a velencei patriárkához és megnyugtani a tiszteletreméltó aggastyánt, hogy ne tessék félni, mert a magyar nem bántja a becsületes emberket. Végül fölmenni a Campanille tetejére, 99 méter magasságra és onnan lesercenteni az egész Taliánországra, a királytól kezdve az utolsó macskafogyasztóig és azt mondani: Fogadjatok öszinte megvetésem jeléül. Kellett ez nektek? Ezért megy a magyarbaka mostanába szívesen Taliánországba.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

A hadifoglyok büntetése.

A hadifoglyokkal szemben a munkaadók nem tudnak szigorú fenytést alkalmazni azóta, mióta a király eltörölte a kikötés büntetését. Ettől féltek a foglyok is és ez engedelmességre tanította őket. A kikötés eltörlése óta a gazdák nem bírnak a foglyokkal, akik ellenszegülnek, megtagadják a munkát és durván viselkednek munkaadóikkal szemben, akik eddig tehetetlenek voltak a foglyok viselkedésével szemben.

A megyei gazdák felterjesztést intéztek a kormányhoz és kérték, hogy a hadifoglyok megfenytésére rendeljen el valami módot. A gazdák felterjesztésére megjött a földmívelésügyi miniszter válasza, amelyben értesíti az alispánt, hogy a honvédelmi miniszter a hadifoglyok közt a fegyelem fenntartása érdekében a foglyok felügyeletével a csendőrségeket bízza meg és fenytő hatalommal ruházta fel.

A csendőrszolgálat jogosultak a hadifoglyokat macacszkodás, ellenszegülés, durvaság, vagy bármilyen fegyvelemsértés esetén két napig terjedhető szigorított fogsággal büntetni. Sőt egyes indokolt esetekben a büntetés magasabb is lehet.

A miniszter rendelete

a központi szeszfőzdek ügyében.

A pénzügyminiszter rendkívül érdekes leirata érkezett meg ma Szabadka város adóügyi osztályához. Az új rendelet valószínűleg nagy örömet fog kelteni mindazon szőlőtermelő kisgazdák körében, akiknek a központi szeszfőzdek működése ellen, — különösen nálunk Bácsmegegyében, — eddig jogos panaszaik voltak.

Az ideai nagy szőlőtermés miatt legtöbb helyen esődött mondanak a központi szeszfőzdek és egyúttal a kisüstöknek részben való életre-keltését rendeli el a miniszter.

A rendeletnek ez a része szövegeben így hangzik:

— Tekintettel az ideai kedvező szőlőtermésre, előfordulhatnak olyan esetek, hogy a központi szeszfőzdek vállalkozói a szőlőtörköly és borseprű átvételére nézve a fentiek értelmében fennálló kötelezettségnek nem tudnak eleget tenni s így a kérdéses nyersanyagok a szesztermelés szempontjából tönkre mennek.

Ennek megakadályozása végett felhatalmazom a pénzügyigazgatóságot, hogy amennyiben az illető központi szeszfőzde vállalkozójának előzetes meghallgatása után kétségtelenül beigazoltatik, hogy az illető központi szeszfőzde vállalkozója azon kötelezettségének, — mely szerint a központi szeszfőzdebe beszállított nyersanyagokat minden esetben köteles átvenni, vagy pedig a pénzügyigazgatóság által esetleg reárárt azon kötelezettségének, hogy az egyes termelőktől a nyersanyagot minden egyes községben a község területén, illetve a község területén kívül átvenni köteles, eleget tenni nem tud, az érdekelt termelők kérelmére megengedhesse, hogy azok a saját termésti szőlőtörkölyt és borseprűt az 1917/18. termelési időszakban az illető községnek szeszfőzésre ideiglenesen átengedett főzőkészülékkel kifőzhessék.

NAPI HIREK.

— A kalocsai érsek hadikölcsönjegyzése. Dr. Várady L. Arpád kalocsai érsek a Sárközi-Takarékpénztár utján a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál 500.000 K., a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél szintén 500.000 koronát: összesen 1 millió koronát jegyzett a VII. hadikölcsönre.

— Katonai kitüntetések. A katonai érdemkereszt 3. osztályát kapta a hadikézménnyel és kardokkal az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismeréséül *Ferencz, József* dr. 23. gyalogezredbeli tart. hadnagy. A *signum laudis* kapta az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért *Grüling* István 23. gy. e-beli hadnagy. A *signum laudis* kapta másodszer *Peczity* Nenád 6-ik honvéd gyalogezredbeli tartalékos hadnagy.

— A „Szabadkai Tisztviselők Otthona” 21-én szerdán délután 5 órakor választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Tagfelvétel. 3. kérdések és indítványok.

— Bevonultatják a szolgálatképes vasuti munkásokat. A hadvezetőség az arevonalbeli szolgálatra alkalmas, nem szakképzett vasuti munkásoknak segédszolgálatra alkalmas, nem szakképzett vasuti munkásoknak segédszolgálatra minősített legénységgel való kieserülését rendelte el. Ez ügyben a honvédelmi miniszter rendeletet is bocsátott ki. Amennyiben a kieserült vasuti munkást bevonulása alkalmával a bizottsági bemutatásnál arevonalbeli szolgálatra alkalmatlannak találják, az illető a póttest irányító tisztje a vasutparancsnokságnak visszaadja azzal, hogy az illető pótlására kirendelt egyént vonultassák vissza a kirendelő parancsnoksághoz.

— A hü, de gondatlan fogoly. Többször okoztak már tüzet a Bácskában a munkára kiadott foglyok, akár készakarva, akár gondatlanságból. Legutóbb megint foglyujtotta egy a gazdája istállóját. *Vajtyehovszki* Szaniszló Mélykuton Szöllösi András gazdához volt kiadva munkára. A foglyot többször figyelmeztették, hogy az istállóban ne cigarettázzék, neki azonban nem használt a szép szó és végre is egy eldobott gyújtószálból meggyújtotta az istállóban az ágya s a tűz gyorsan terjedt és leégett az egész istálló, melyből csak nagynehezen sikerült az állatokat idejében kimenteni. Egy két éves üsző azonban bennégett az istállóban, bár az orosz is annyira iparkodott menteni, hogy areán és a két kezén súlyos égési sebeket szenvedett. Apolás végett a zombori kórházba szállították.

— Új bírósági joggyakornok. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Tripolszky Imre ügyvédjelölt, óbecsei lakost a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla területén egy évi bírósági joggyakorlatra bocsátotta és ennek tartamára segélydíjas joggyakornokká kinevezte.

— Hadigondozó bizottságaink kormánybiztosa. A bács megyei hadigondozó bizottságok felügyeletére a miniszterelnök báró Szentkereszthy Bélát kormánybiztossá nevezte ki Bács megyé, Szabadka, Zombor, Ujvidék és Baja városok területére.

— Lisztesempészesért elítélt vizimalmos A határrendőrség ófutaki kirendeltsége tétlen érte *Wéber* Adám ófutaki vizimalom-tulajdonost, amikor egy métermázsa gabonát és egy métermázsa lisztet akart átsempészni a Dunán a horvátországi parton levő malmába. A határrendőrség a molnár által átsempészni akart búzát és lisztet lefoglalta, a lisztesempész *Wéber* Adám vizimalom-tulajdonost pedig feljelentette az ujvidéki főszolgabírósnál. A megtartott főtárgyaláson az ujvidéki főszolgabírósnak, mint kihágási bíróságnak *Weber* Adámot 800 korona pénzbüntetésre ítélte el, amit ő mindjárt le is fizetett.

— Hadsegélyező olvasójelek. Kedves és hasznos dologgal lepte meg a Hadsegélyző Hivatal a magyar olvasóközönséget; a háború kiemelkedőbb epizódjaival illusztrált olvasójeleket adott ki. Az illusztrációkat: *Heyer* Artur, *Juszkó* Béla, *Eder* Gyula, *Helbing* Ferenc, *Dudits* Artur és *Tornai* Gyula festőművészek rajzolták. Az olvasójelek nemcsak mint az olvasás hasznos és nélkülözhetetlen eszközei bírnak értékkel, hanem művészi nivójuknál fogva maradandó becsü háborús dokumentumok is. Az olvasójelek, melyeket a Hadsegélyző Hivatal az árvák és özvegyek javára darabonként 20 fillérért árúsít, kaphatók ugy a Hadsegélyző Hivatalnál, V. Akadémia-utca 17., valamint az ország valamennyi jobb papir- és könyvkereskedéseiben.

— Elkoboztak százhuszezer korona értékű paprikát. A kalocsai járási hatóság *Keller* Márton és *Klein* Géza budapesti ügynököket *kátrányos* paprikának forgalomba hozatala miatt fejenként 1200-1200 korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 2-2 hónapi elzárásra ítélte. Az elkobzott paprikának mai értéke 120.000 korona.

— Mennek haza a taliánok. A bajai határban két olasz foglyot esiptek el, amint barangoltak. Az olasz egyenruhában levő taliánok eladták, hogy egy alsóausztriai gazdánál voltak munkában, de keveselték az élelmiszeradagokat s mivel azt hitték, hogy hazájukban még mindig bőven van rizs és makaróni, elszöktek gazdájuktól és az volt a szándékuk, hogy Olaszországba mennek vissza. Vonaton ellis jutottak — visszafelé — Bajáig. Itt azonban a két dalamos nevű taliánt, *Nicola* Ruciát és *Pellegrino* Paschálét, elfogták és átadták a bajai katonai állomásparancsnokságnak.

Hétfőn és kedden

Az eskü. Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: **Hella Moja**

A modell 2 felv.-ban vigjáték a **Lifka moziban**

Kezdeté d. u. 5 és este 8 órakor.

— Aki Szabadkáról gyalog akar Kassára menni. Furcsa kalandra vállalkozott *Govorcsinov* István nádaljai katona. A csendőrről *Govorcsinov* a szabadkai műtrágyagyár közelében találta a vasútvonalon sétálva. Iratait kérték tőle, mire ő egy érvénytelen igazolvánnyal próbálta igazolni magát. Elmondotta, hogy a kassai tartalék-barakkórháznál szolgál, ahonnan 10 napi szabadságot kapott, de ennek leteltével nem volt be. A bácsföldvári csendőrök elfogták és egy katona kísérte Pécsre. Ő azonban a robogó vonatból kiugrott, azzal a szándékkal, hogy önként megy jelentkezni Kassára — gyalog. A mesét persze nem hitték el és behozták a szabadkai állomásparancsnokságra.

— A táncoló muzka és a bácskai virtus. Csak nehéz leszoktatni sok helyen a fiatal legényeket arról, hogy ne mulatozzanak, ha tiltva is, az untauglichok csatamezején, a frontmögötti kocsmákban. *Rojkó* Emilnek a kunbajai vasuti állomás mellett levő kocsmájában is a napokban hatósági engedély nélkül zenés mulatságot és táncviglimat rendeztek, 1 koronás belépő díjjal. De nemcsak a bácskai legények szurkolták le az 1 koronát a vigalomért, hanem több muzka fogoly is, akik már szintén a bácskai duhajkodók közé számítják magukat. Egyikük azonban megjárta. *Figyuski* Simon orosz foglyot ugyanis a tánc hevében az egyik 17 éves vámtelki legény minden szóváltás nélkül, csupa virtuskodásból, úgy összeszurkálta, hogy társai vitték el a véres csataterrről. A szurkáló legény és az engedély nélkül mulatságot rendező kocsmárosné ellen megtették a följelentést.

ÉRTESETÉS. A Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja értesíti t. ügyfeleit, hogy a VI. hadikölcsön végleges (szelvényeivel ellátott) kötvényei a jegyzés alkalmával kiadott elismervények ellenében naponként délelőtt 9—12 óráig az intézet pénztáránál átvehetők.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felolós szerkesztőnk telefonszáma:

Palics 34.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek
fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpallás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítő és fogtömések (plombálások).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

SPORT.

Bácska SzAC. és MTE. mérkőzése.

Eredmény 5 : 2 (1 : 1.)

Tegnap délután fél három órai kezdettel mérkőzött a két csapat. Mindvégig a mérkőzésen a legbarátságosabb hangulat uralkodott. A közönség nagy élvezettel látta a durvaságmentes mérkőzés izgalmas epizódját. Az első gól Bácska kapujába röpült. Bácska azonban hamarosan kiegyenliti az eredményt. Egyébként az első félidő a legingadozóbb mezőnyjátékkal telt el. A második félidőben a halvesorát nélkülöző MTE.-nek még egy gólt sikerült lőnie. Bácska azonban fölénybe kerül és még négy gól berugásával 5 : 2-re egészíti ki az eredményt. A mérkőzés alatt a Bácska játékosai közül *Kuluncsics* és *Hegedüs* tűnnek ki, míg MTE. játékosai közül *Matkovic* Sica és *Rizsányi* voltak jók. *Vida* jól alkalmazott rugásai uralták a pályát. *Vida* állandó beszélgetéséről eltekintve, MTE. védelmében sokat jelentett. *Milodánovics*, *Kelemen* szép összjátékkal váltak ki.

Korzó Mozi

műsora.

Hétfő. 51—osítottökig:

Raskolikov

(Bűn és bűnhődés.)

Dostojevszkij nagyszerű regénye, 4 felvonásban.

Filmre átdolgozta:

Pakots József.

Ujdonságok slágere

Előadások kezdete d.u. 5 és 8-kor.

ELKELT!

E hirdetés csak a földhírtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!

A Jászapáti Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágy megyében levő zárnoki és nagydecskai birtokok elkeltek. Az eladást a tulajdonos pénzügyintézet megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámvállalata Debrecen — közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel úgy az eladó, mint a vevő legtehetősebb megelégedésére.

E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség-elfőleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapítva 1900-ban.

41. Novemb. 20.

Mozgófényképszínház.

— Basa bácsi mesél. „Basa bácsi“ név ma már Budapesten fogalom, a gyermekvilág boldog öröme, mert Basa bácsi (Balassa Jenő a Vígsház művésze) a legbájosabb, páratlanul finom, csodaszépen mesélő, akit a „nagyok“ is minden alkalommal élvezettel halgatnak. A Korzó Mozi áldozatot nem kímélve, megnyerte egy délutánra Basa bácsit, hogy Szabadka gyermekerege is részese lehessen a ragyogó szép meséknek, ennek a nagyszerű szívű, meleg lelkű embernek hallhassa a szavát. Basa bácsi kedden délután 3 órakor fog mesélni a Korzó Moziban a „gyermekeknek, akik körül veszik majd, felejthetetlen lesz ez a délután. Jegyek a mesedélutánra már előre válthatók.

— Raskolnikov bemutatója. Dosztojevskij világhírű regényét a „Bűn és bűnhődés“-t Pakots József nagyszerű feldolgozásában Raskolnikov címen hétfőn fogja a Korzó Mozi bemutatni. Dosztojevskij megrendítően mély filozófiáját, az emberi lélek legmélyebb örvényeibe behatóan analizisét, a hatalmas regény erős realizmusát és izgalmas cselekményét mesteri művészettel hozza ki a filmdráma mely Budapesten rendkívül nagy sikert aratott. A Korzó Mozi bemutatója elsőrangú estének ígérkezik.

KORZÓ MOZI MUSORA:

Hétfő—szerda: *Raskolnikov* (Bűn és bűnhődés). Dostojevskij szenzációs regénye.

Péntek—vasárnap: *Gunar Tolnäs* a Nordisk-filmgyár új Psilanderjének első fellépte: *Arany füst*. Nagy sikert aratott újdonság. Színész történet, drámai színjáték.

Hétfő—kedd: *Vengerkák*. Pásztor Árpád kitűnő színműve. Főszereplők: *Lenkeffy Ica és Törzs Jenő*.

LIFKA MOZI HETI MŰSORA

Hétfő—kedd: *Hella Moja* fellépésével *Az eskü* dráma 4 felv.

Szerda—csütörtök: P. Menichelli első fellépésével: *A lélek rabló* egy asszony drámája 4 felv.

Péntek—szombat—vasárnap: *A feleség nőtárus vigj.* 4 felv.

Hétfő—kedd—szerda: Még soha sem látott film attrakció! Legyen világosság! A nemi élet szociális problémája 5 felv.

Uj magyar Vöröskereszt sorsjegy!

Részletfizetésre:

2 drb 25 havi részlet 4 6 korona
5 drb 24 havi részlet 4 15 korona
10 drb 30 havi részlet 4 25 korona

Az első részlet kifizetésénél átadom a törvény értelmében kiállított részletívét, úgy hogy a legközelebbi húzásban már részt vesz. Évenként 5 húzás, az első húzás dec. 5-én. Vidéki megrendelések portómentesen.

Kapható

a **Kunetz-Bankban**
Szabadka, Eötvös-utca.

Hétfőn, kedden

In teufels Gewalt

fantasztikus történet
3 felvonásban és a
fényes kísérő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Ujságkihordó

leány felvétetik
a „DELVIDÉK“
kiadóhivatalában.

Berkes F. Béla könyvkötésze

a szt. ferencendiek templomával szemben. Mérsékelt árban gyorsan csinosan és ízlésesen készít üzleti könyvet, könyvtárat, folyóiratot, imakönyvet, tankönyvek bekötését, írómappát, paspartut, gobelineket rajzok és tervrajzok felírását s minden e szakba vágó munkát. Ugyanott **tanuló felvétetik.**

Faszén eladó Bánó és Bröder cégnél

Telefon 4-46. Kossuth-utca.

SZŐRMÉKET

legszebben
átalakít

KERTÉSZ MIKLÓS
divatszűcs

Vörösmarty-utca 52. szám.

Kiskertések figyelmébe!

Most is vethető bőséges ujjzöldi

spenotmag

negyedliterenkint 2 koronáért kapható
IV. kör, Beresényi-utca 637. szám alatt.

MEGHIVÁS.

A Szabadkai Takaré- és Hitelintézet mint Szövetkezet

1917. évi november 30-án délután 4 órakor saját intézeti helyiségében XVI.

évi rendes közgyűlését

tartja, melyre ezennel van szerencsénk az üzletrészeseket*) tisztelettel meghívni
Az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag kiküldése.
2. Az évi zárszámadás, igazgatóság és felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése és a tiszta nyereség hovatartozásáról határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
4. Nyolc igazgatósági tag választása.
5. Egy felügyelő bizottsági tag választása egy évre
6. A választmány kiegészítése alapszabály szerint.
7. Az igazgatóság 1917—18. üzletévre járó díjazásának megállapítása.
8. Az 1918. évi október 31-én záruló XIX. és XX. évtársulat alapszabály szerinti 5 tagú felszámoló bizottságnak megválasztása és díjazásának megállapítása
9. Netáni indítványok.

Üzletrész kimutatás:

Állomány 1916. november 1-én	2871 tag	11186 üzletrészesfel
Az 1916-17. üzletévben kilépett	850 „	3046 „
Marad	2142 tag	8140 üzletrészesfel
Az 1916-17. üzletévben belépett	690 „	3095 „
Állomány 1917. október 31-én	2832 tag	11235 üzletrészesfel
Felmondott	2 „	13 „

*) Szavazati, valamint cselekvő választási jogukat csak azon tagok gyakorolhatják, kik legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt — közgyűlési napot nem számítva — szavazólapjukat az intézetben átveszik, vagy a közgyűlésen való részvételüket írásban bejelentik és a közgyűlésen személyazonosságukat igazolják. Azon tagok, kik üzletrészeiket felmondták, avagy kik heti befizetéseikkel 8 héttel hátralékban vannak, vagy kötelezettségük miatt megpereltettek és a szávatlap átvételéig napjág azokat nem rendezték, sem szavati, sem választási joggal nem bírnak.

VAGYON. Mérleg-számla 1917. évi október 31-én. Pénztárszámla: pénzkészletért 126082-20, M. kir. postatakarék-számlán 19109-27, Osztrák-Magyar Bank giro-számlán 21109-06, Pénzügyintézeteknél folyó-számlán 234952-49 összesen 401273-02. Váltószámla: hitelváltók állománya 890352-10, jelzálogilag biztosítva 1243396-04 összesen 2133747-14. Kötvénykölesön: kezeségi kötvények 74969-46, bekebelezett kötvények 639452-40 összesen 714421-86. Adások folyószámlán: Követelés pénzügyintézeteknél 102650-07, követelés jelzálogilag biztosítva 234965-—, követelés áru és értékfedezettel 469389-47, követelés hadi kötvényekre Lombard 209892-30, összesen 1016896-84. Értékpapír számla: külön részletezés szerint 1916049-—, Ingatlan számla 140600-—. Gazdik és Iparosok h. i. r. t. f. a. kezelésben: Váltó, kötvény és jelzálogkölesön 8756-20. Vegyesek 40233-81, végösszeg: 6371977-87.

TEHER: XVII. és XVIII. évt. törzsbetét számla 2423 üzlr. 479516-— XIX. XX. évt. törzsbetét számla 1772 üzlr. 277295-—, XXI. és XXII. évt. törzsbetét számla 2588 üzlr. 274170-—, XXIII. és XXIV. évt. törzsbetét számla 2713 üzlr. 146939-— XXV. és XXVI. évt. törzsbetét számla 1759 üzlr. 17663-— összesen 11135 üzlr. és 1195573-— Törzsbetét haszon számlák 51682-19. Tartalékalap számla 86311-42 Nyugdíjalap számla 73936-01 összesen 160247-43. Betét számla: betétkönyvecskékre 3483826-89, folyószámlán 964978-—, hadi heti betétekre 114893-—, összesen: 4563697-89. Hitelezők 306950-— Átmeneti kamat-számla 17480-78. Egyenleg mint tiszta nyereség 76346-58. Végösszeg 6371977-87 korona.

VESZTESÉG. Eredmény-számla 1917. évi október 31-én. Betétkamat-számla 110114-94, Betétkamatadó-számla 11011-50 összesen 121126-44. Adó-számla 14800-— Házbér-számla 3000-— Folyóköltség-számla 7734-72 Igazgatóság, végrehajtó és felügy.-biz. díjazása 12850-— Tiszti fizetések számla 24606-— Tisztviselők háborús drágasági pótléka 11710-— Napibiztosí díj-számla 1740-— összesen 76440-72. Jelzálogkölesön kamat-számla 3344-79. Leírás 1315-— Tiszta nyereség 76346-58 végösszeg 278573-53 korona.

NYERESÉG. Kamat-számla 149242-95, Adómentes betétkamat-számla 27610-11 Értékpapír kamat-számla 79493-50 összesen 256346-56. Ingatlan jövedelmi számla 9400-— Különféle díj és áruüzleti jutalék számla 12826-97 végösszeg 278573-58 K. Szabadka, 1917. évi október 31-én. Szenes Arnold s. k., ügyv. igazgató.

IGAZGATÓSÁG:

Birkáss Gyula sk. elnök. Löwy Ferenc sk. alelnök. Breuer Károly sk. Oblath Nathan sk. Dr. Singer Simon sk. Sztójkovits Dusan sk. Dr. Vécsi Samu sk. Vetró János sk.

Megvizsgálta, a fős és segédkönyvekkel mindenben megegyezőnek s helyesnek találta

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Békefi Gyula sk. elnök. Dr. Majoros Adolf sk. Váli Gyula sk. Werner Rezső sk.